

Metodeutfordringer: Interne effekter av FoU-støtte

**Adferdsaddisjonalitet, SkatteFUNN
og sånne ting...
hvorfor og til hvilken nytte?**

Einar Lier Madsen

EVA-seminar 25.- 26. aug. 2008, Molde

Disposisjon

- Resultat fra SkatteFUNN evalueringen
  - Betydningen av SkatteFUNN
- Om adferdsaddisjonalitet – pågående forskning.
- Diskusjon

Bakgrunn

- Stor evaluering av SkatteFUNN perioden 2002-2007
- SSB evaluerte innsats- og resultataddisjonalitet, administrativ gjennomføring og skattetilpassning. Sosialøkonomisk utgangspunkt
- NFR ønsket å få vite om bedriftenes adferd endres som følge av SkatteFUNN - NF. Å åpne den "svarte boksen"
- Bedriftsøkonomisk utgangspunkt: teori om bedrifters adferd: Det ressursbaserte perspektivet ->adferdsaddisjonalitet

Vår problemstilling i evalueringen

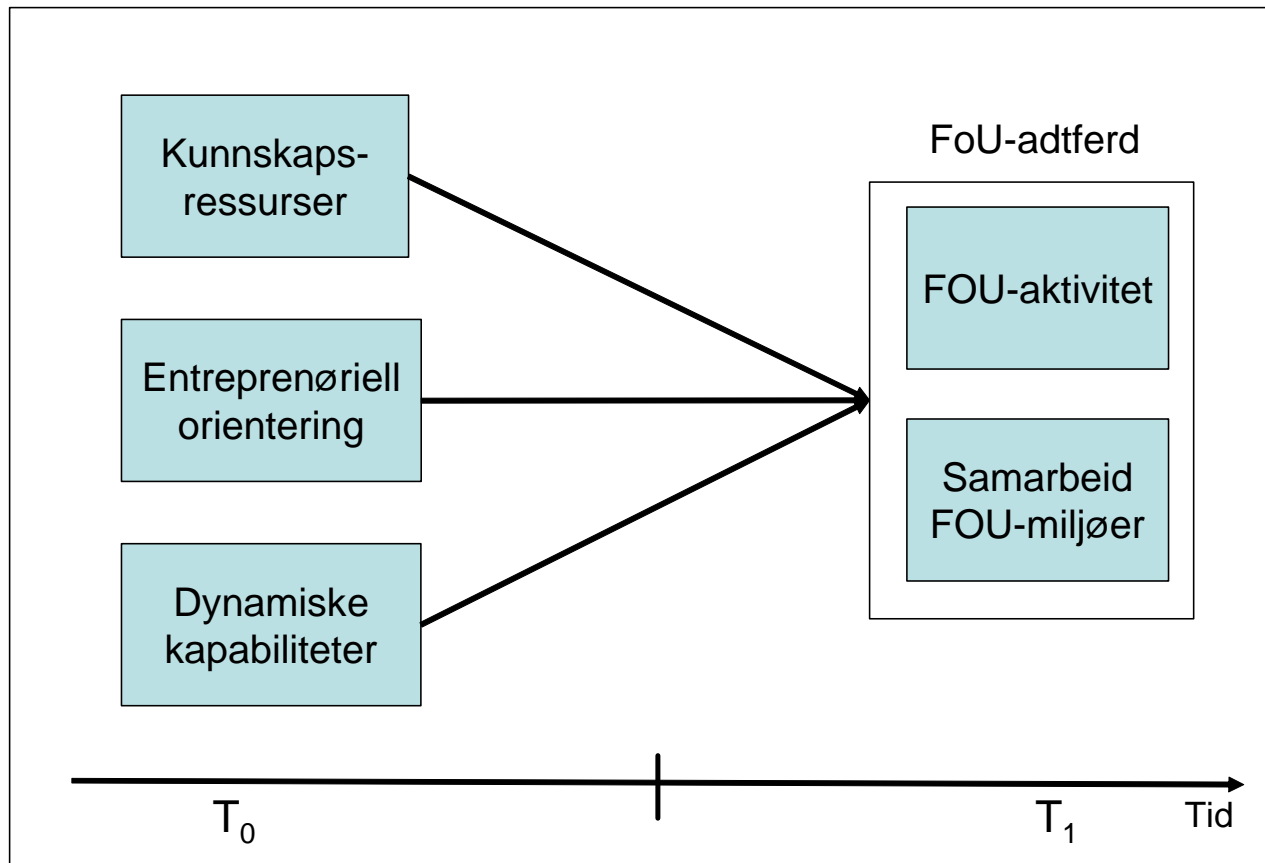
- I hvilken grad har SkatteFUNN ført til endret FoU-adferd i bedriftene?
  - Vi vil vise hvordan endringene skjer ved å studere de bedriftsinterne prosessene

Det ressursbaserte perspektiv

- Ressurser
  - Kunnskapsressurser: teknologi, marked, nettverk og styret
- Entreprenøriell orientering
  - Risikoorientering, innovasjonsorientering og proaktivitet
- Dynamiske kapabiliteter
  - Mulighetssøkende evner, kompetanseutviklende evner, effektiviseringskapasitet og de ansattes endringsevner

Analysemodell for evalueringen

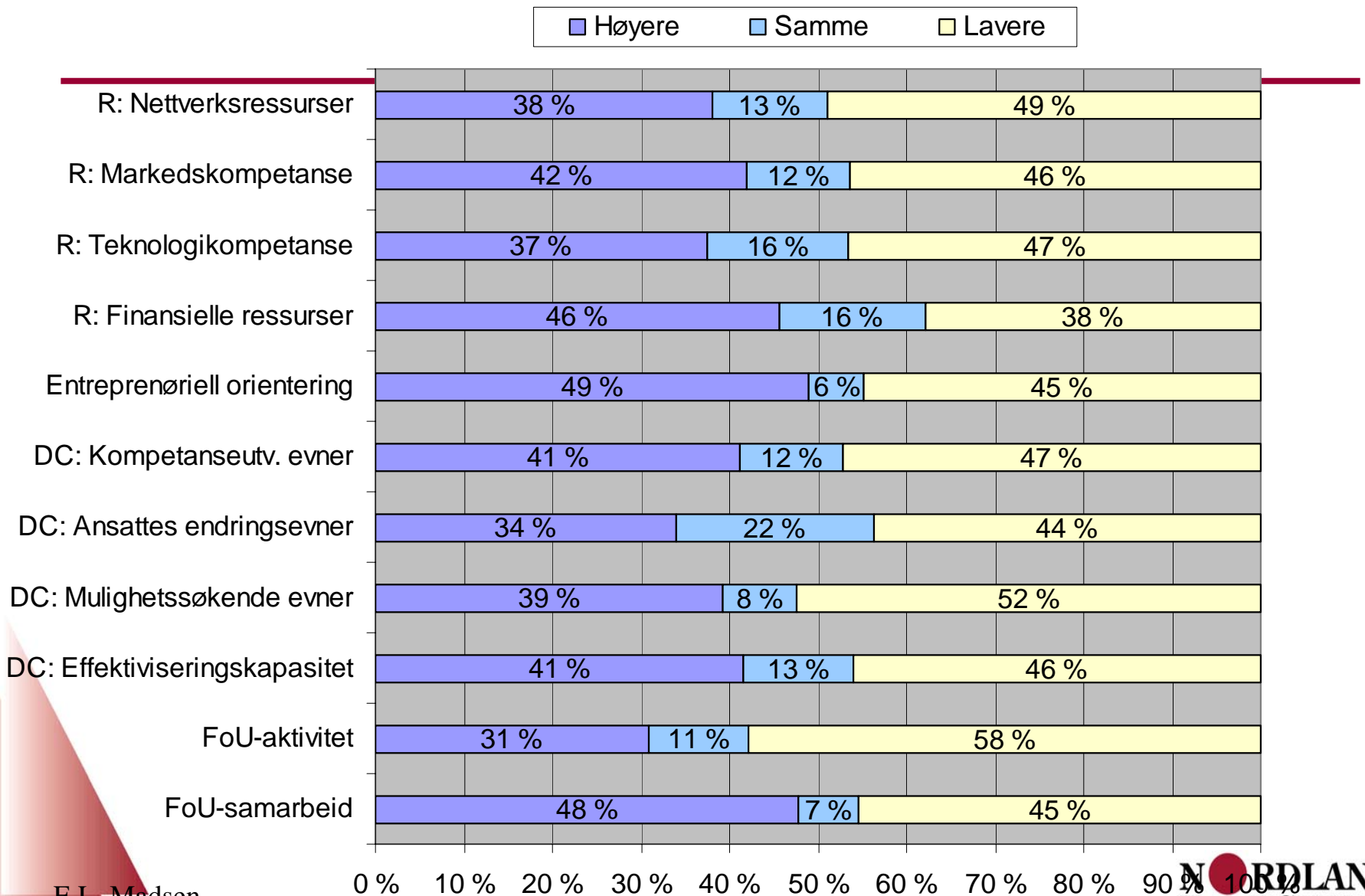

Forskningsdesign

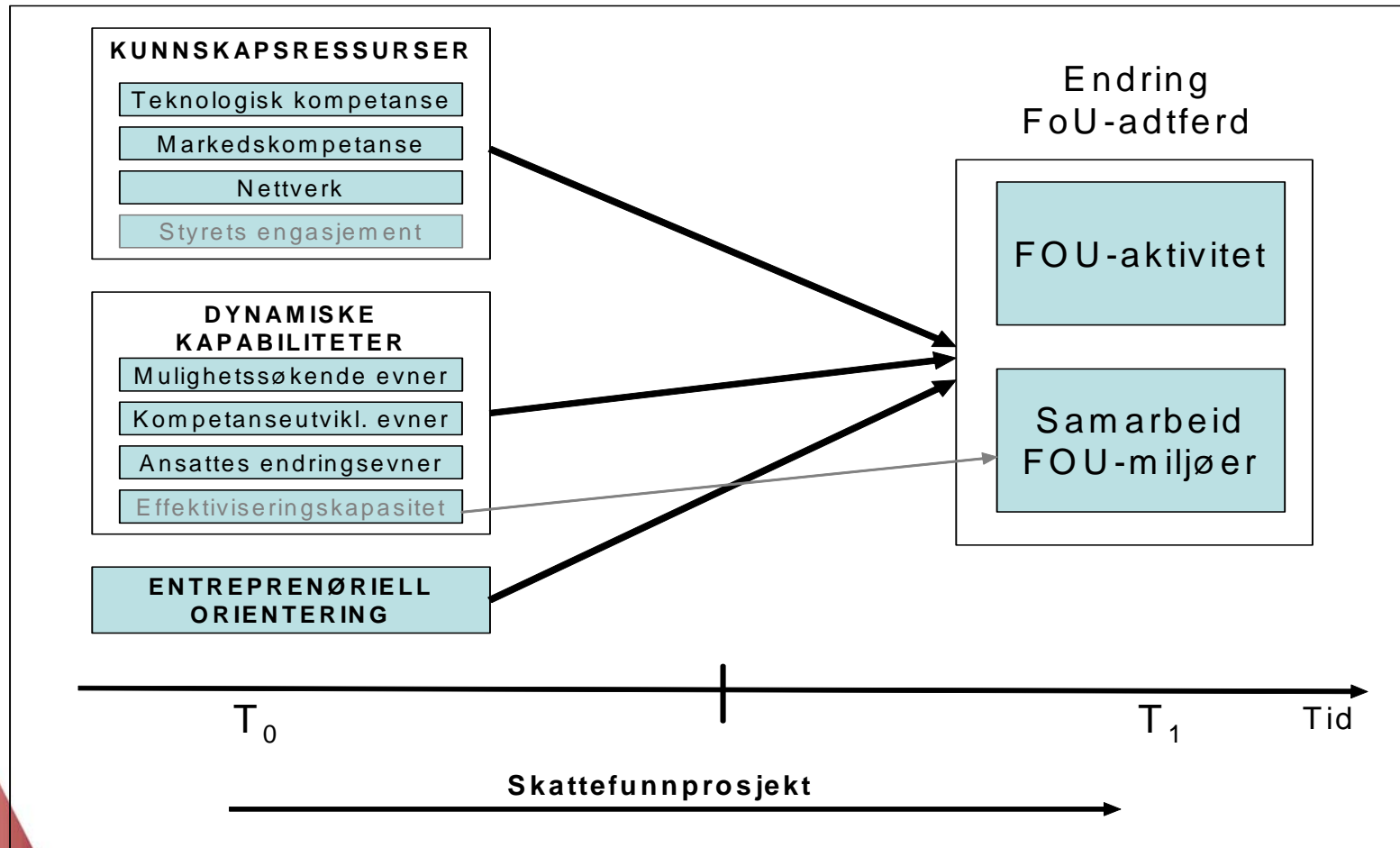

- Spurt bedriftene to ganger: ved godkjenningstidspunkt (t_0) av SkatteFUNN-prosjekt og når prosjektet er ferdig meldt (t_1)
- Brukt E-survey
- Undersøke endringene mellom t_0 - t_1
- Utvalg: en kohort, dvs brukere i et år
  - 1718 bedrifter, 1157 svarte (69%), 754 svar t_1 (svart begge ganger)
  - Små og unge bedrifter
- Designet sikrer kontrollgruppeproblematikken

Funnsendringer i bedriftene

Funns: Faktorer som påvirker endring i FoU-adferd

SkatteFUNN og bedriftene

- Bedrifter der SkatteFUNN har bidratt til prosjektrealisering melder i høyere grad om endring i FoU-adferd
  - Prosjekt med størst utløsende effekt tilhører bedrifter med liten FoU-erfaring
- SkatteFUNN-prosjektene har bidratt til adferdsendring utover prosjektnivået
- Støtter markedssviktargumentet: små, unge utviklingsorienterte bedrifter som har behov for støtte til FoU gir god uttelling for de offentlige midlene.
- Bedrifter med liten FoU-erfaring, men med godt ressursgrunnlag, gode dynamiske kapabiliteter og entreprenøriell orientering opplever i størst grad positivt endret FoU-adferd som et resultat av SkatteFUNN-ordningen: SkatteFUNN treffer!

Addisjonalt I

- Generelt:
  - Offentlig finansiering av FoU-prosjekt. Skal ikke fortrenge privat kapital, men utløse mer. En ønsker å få vite om det skjer en endring av FoU-finansiering, bedriftenes adferd og/eller resultat – som ikke ville ha opptrådt uten det offentlige tiltaket
- Innsatsaddisjonalt
  - På prosjektnivå: har offentlig finansiering vært viktig for at prosjektet ble igangsatt? Om ja-> innsatsaddisjonalt. Et utgangspunkt: dette er en forutsetning for resultat og adferdsaddisjonalt

Addisjonalt II

- Resultataddisjonalt
  - Resultat som ikke ville ha blitt oppnådd uten offentlig støtte. Resultat kan måles som salgsvekst, patenter, vekst i antall ansatte (reduert?), antall utviklede innovasjoner mm
- Adferdsaddisjonalt
  - Endringer i bedrifiers adferd som er et resultat av offentlig intervensjon
  - Vi har teoretisk koblet dette til ” the Behavioural theory of the firm” og ressursbasert perspektiv på bedrifter

Adferdsaddisjonalitet III

- NYTT! Innsatsaddisjonalitet direkte og indirekte?
- **Direkte:** På prosjektnivå: har offentlig finansiering vært viktig for at prosjektet ble igangsatt? Om ja-> innsatsaddisjonalitet. Et utgangspunkt: dette er en forutsetning for resultat og adferdsaddisjonalitet
- **Indirekte:** Evnen til å initiere nye prosjekt basert på kunnskap bedriften har fått fra tidligere prosjekt som var offentlig subsidiert. Dette gir en link mellom prosjekt og bedriftsnivå. Organisatorisk læring.

Addisjonaltetsvariabler

Resultat av faktoranalyse (PCA)

Resultataddisjonaltet

- Increased sales growth
- Increased market share
- Improved profitability
- Stronger customer loyalty
- Increase in number of employees
- Stronger market position

Indirekte

innsatsaddisjonaltet

- Stronger focus in R&D
- Higher number of R&D projects
- Stronger emphasis on innovation
- Stronger focus on new product/service development

Adferdsaddisjonaltet

Kunnskapssøkende adferd

- Strengthened cooperation with national R&D institutions
- Strengthened cooperation with international R&D institutions
- More frequent contact with R&D institutions
- Strengthened cooperation w/other actors about R&D/innovations (firms, consultants, governm.)
- More use of firm networks related to R&D/innovation

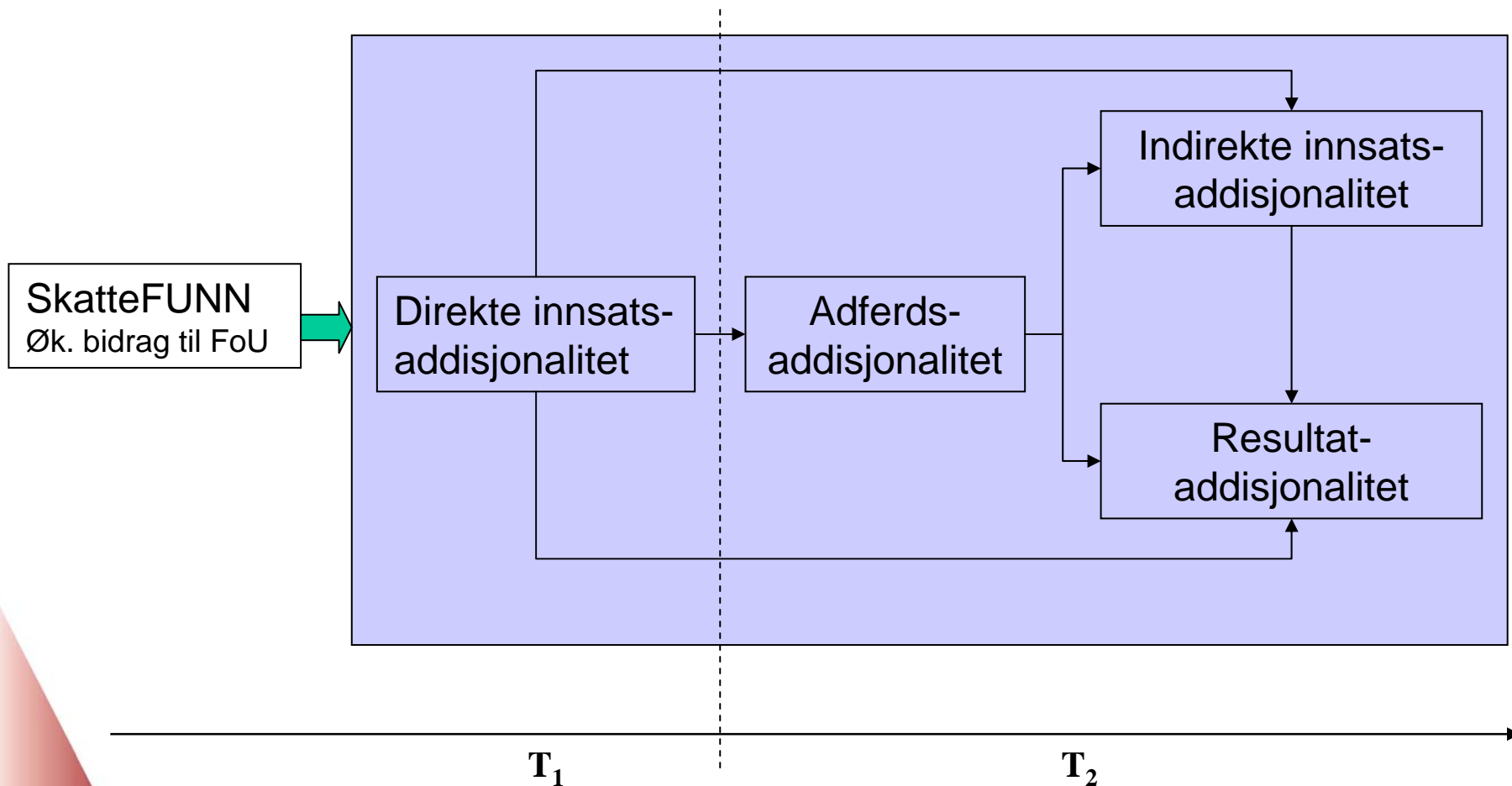
Teknologisøkende adferd - Stronger focus on:

- improvement of existing production processes
- development of new production processes
- how the firm can become more efficient
- focus on improvement of existing products/services

Markedssøkende adferd

- Stronger focus on accessing new markets
- Stronger focus on adopting new distribution channels and/or marketing forms
- Increased market competence within firm

Analysemodell - Sammenhenger

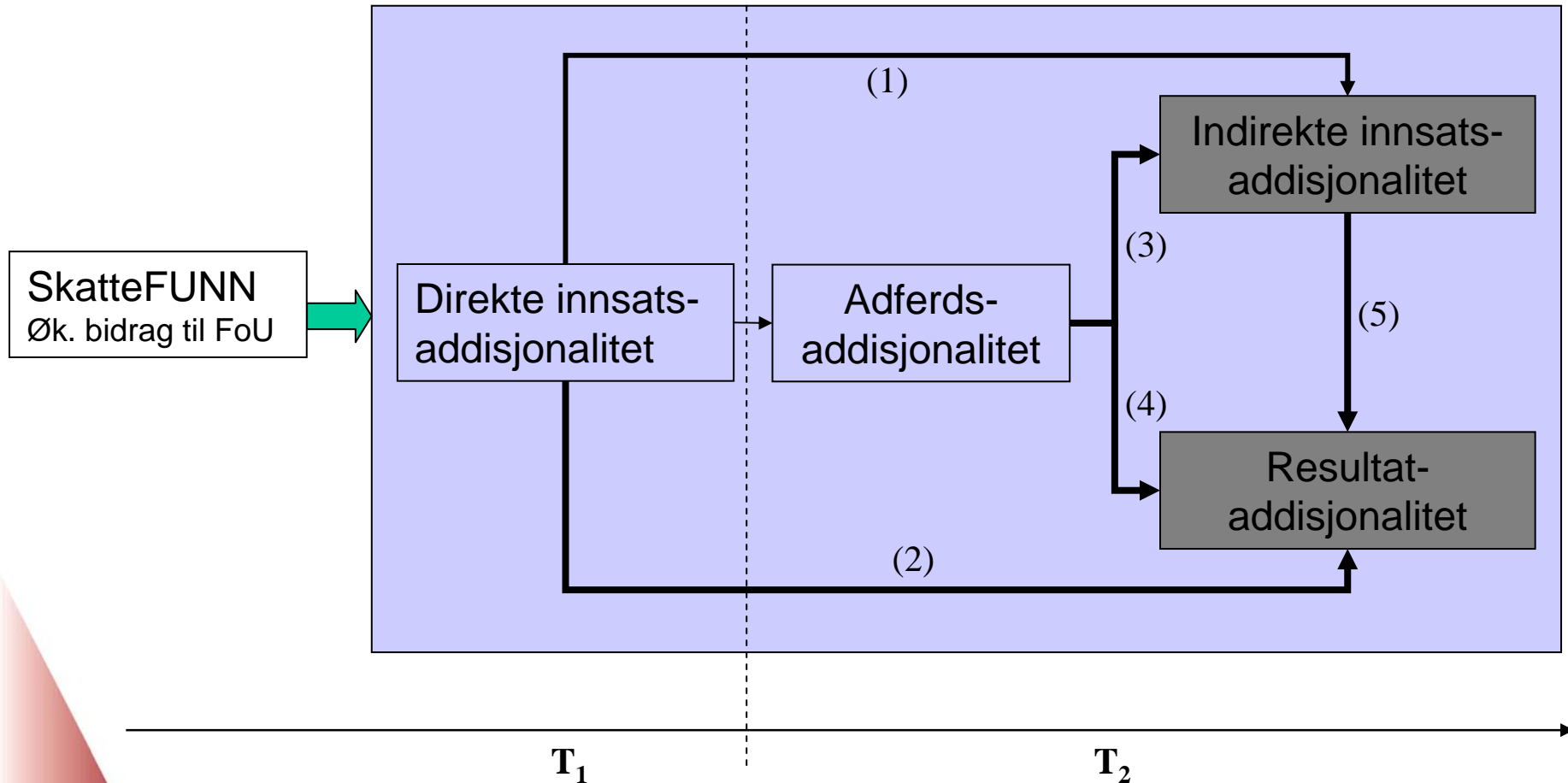
FUNN – Sammenhengen mellom addisjonalitetskonseptene

Linear regression models

	Indirekte innsatsaddisjonalitet		Resultataddisjonalitet	
	<i>B</i>	<i>t-value</i>	<i>B</i>	<i>t-value</i>
Constant	-.148		-.206	
Direkte innsatsaddisjonalitet	.039	2.202*	.055	3.098**
Adferdsaddisjonalitet				
Kunnskapssøkende adferd	.292	8.344**	.052	1.418
Teknologisøkende adferd	.265	7.204**	.093	2.446*
Markedssøkende adferd	.282	7.450**	.255	6.476**
Indirekte adferdsaddisjonalitet			.366	8.626**
Adjusted R ²		.416		.426
F-value		99.04**		52.77**

Statistical significance: * indicates $p < .05$, ** indicates $p < .01$.

Sammenhenger

Adferdsaddisjonalitet - funn

- Sammenheng
  - De ulike addisjonalitetsbegrepene henger sammen
  - Har avklart en mulig retning på sammenhengen mellom dem - ”retning på pilene”
- Hovedfunn
  - Adferdsaddisjonalitet er en forutsetning for oppnå indirekte innsatsaddisjonalitet og resultataddisjonalitet
  - En direkte sammenheng mellom direkte og indirekte addisjonalitet
- Viktige funn som støtter forskere som hevder adferdsaddisjonalitet kan ha betydning for forståelsen av innflytelsen fra offentlige virkemidler.